

**KUNGÄLVS
KOMMUN**

Policy för Kungälvskommuns elevhälsa

Policy

Diarie-/dokumentnummer: KS2022/1027

Beslut: 2023-12-14-kommunfullmäktige § 258/2023

Beredande politiskt organ: Beredningen för lärande och kultur

Ersätter tidigare beslut:

Giltighetstid: 2027-12-31

Dokumentansvarig: Beredningen för lärande och kultur

Senast uppdaterad av: Nämndsekreterare

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Relation till andra styrdokument	3
Skollagen	3
Skolverket.....	4
Kungälv kommun strategiska mål	4
3. Syfte.....	4
4. Begreppsdefinition.....	5
5. Begrepp inom elevhälsan.....	5
6. Mål och viljeinriktning.....	5
7. Budgetdirektiv 2023	6
8. Framtida vision.....	6
9. Sammanfattning	7
10. Levandegöra	7
11. Uppföljning.....	7

1. Inledning

Det går inte att bortse från att varje skola är unik och har olika förutsättningar. Det är en av orsakerna till att det inte finns *ett* sätt för hur elevhälsoarbetet skall genomföras. Dock är det av stor vikt att man som kommun ger de kommunala skolorna förutsättningar till ett mer salutogent arbetssätt.

En framgångsrik skolgång är en av de viktigaste skyddsfaktorerna i ett livsperspektiv. I skollagen (2010:800) som trädde i kraft i juli 2011 används begreppet samlad elevhälsa. Elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. I elevhälsan ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt specialpedagogisk kompetens. I skolans lokala elevhälsa kan även studie- och yrkesvägledare ingå.

Forskning beskriver elevhälsoarbetet som dubbelriktat. Det innebär att barns och ungdomars fysiska och psykiska hälsa är viktiga faktorer i deras förutsättningar för ett bra lärande. Det betyder att när man lär sig så kan det bidra till hälsa och välbefinnande.¹

Enligt folkhälsomyndigheten ökar den psykosociala ohälsan bland barn och unga. Det finns forskning som visar att när man i skolan lär barn och unga om riskfaktorer inom ohälsa är detta en start till bättre psykiskt mående. Dock visar samma forskning att om man inte fortlöpande intar kunskap i området avtar effekten².

All personal som arbetar på skola har ett gemensamt uppdrag att främja elevers hälsa. Det innebär bland annat att de skall delta i att skapa lärandemiljöer för varje elev inklusive ge förutsättningar för studiero Strävans ska vara att skapa en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Relationer och samspel är centralt för att uppfylla målen. Arbetssätt och organisation har ett inkluderande förhållningssätt där hela eleven är i fokus. Elevhälsa börjar i klassrummet. Elevhälsa innebär att aktivt arbeta för att främja elevers fysiska och psykiska välbefinnande. Det finns ett flertal generella frisk- och riskfaktorer som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Elevhälsa kan ske på flera nivåer: på individ-, grupp- och organisationsnivå. Det är skollagens målsättning att förflytta fokus från åtgärdande arbete på individnivå till främst hälsofrämjande och förebyggande arbete på grupp- och organisationsnivå.

2. Relation till andra styrdokument

Skollagen

Skollagen 2 kap 25§ anges följande;

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

¹ Skolverket 2019

² folkhälsomyndigheten, 2021

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. Lag (2022:1315).

Skolverket

Skolverket³ har skrivit om elevhälsans riktlinjer och mål. Där står bland annat att det är huvudmannen som avgör hur mycket personal som elevhälsan ska ha och vilken kompetens som behövs utifrån lokala behov och förutsättningar. Skolverket menar att tillgången till de olika professionerna kan variera men att det *måste finnas tillgång till personal inom elevhälsan i den utsträckning som krävs för att skolan ska kunna ge eleverna de insatser de behöver. Personalen inom elevhälsan ska också ha den utbildning som krävs för att skolan ska kunna ge eleverna de insatser de behöver.*

Kungälv kommun strategiska mål

Policy för Kungälv kommun Elevhälsa tar hänsyn till kommunfullmäktiges strategiska mål inom utbildningsområdet som är:

-Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande. Kommunen är som huvudman ansvarig för den kommunala utbildningen. Det politiska ansvaret innebär att skapa så goda förutsättningar som möjligt för det livslånga lärandet. Det handlar bland annat om elevhälsa, bra och välutbildade lärare och skolledare, IT, läromedel och lokaler med mera. Det handlar också om ledning och styrning av en omfattande organisation, att rätt beslut fattas på rätt nivå⁴.

Policy för elevhälsan i Kungälv kommun är ett strategiskt styrdokument. Policyn tar utgångspunkt i de mål för elevhälsan och de formuleringar om verksamhet för barn och unga som presenteras i Elevhälsoplanen antagen av rektorsgruppen 2022-06-01.

3. Syfte

Allt arbete som rör elevers hälsa, lärande och utveckling, på alla nivåer i vår organisation är elevhälsoarbete. Detta policydokument för Kungälv kommun elevhälsa är ett stöd för elevhälsoarbete i organisationen. Här beskriver vi våra visioner om den framtida elevhälsan i Kungälv kommun.

Syftet med policyn är att skapa en gemensam riktning för utvecklingen av elevhälsoarbetet i de kommunala skolorna i Kungälv. Policyn skall bidra till att öka likvärdigheten och kvalitén på elevhälsoarbete som gynnar alla elevers kunskapsinhämtning i Kungälv kommunala skolor.

Beredningen för lärande och kultur föreslår att denna policy för elevhälsan ligger till grund för en ny elevhälsoplan i Kungälv kommun.

Vad är syftet med elevhälsan?

Enligt styrdokumentet ska skolan genom sitt demokratiska uppdrag främja ett skolklimat där alla barn och elever känner sig trygga och respekterade. Detta genom ett aktivt och systematiskt värdegrundsarbete.

Det är viktigt att elevhälsan bidrar till en positiv lärande lärandesituation för eleverna. Personal med olika kompetenser ska arbeta tillsammans för att nå detta gemensamma mål. Elevhälsans roll ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande.

Elevhälsan ska bidra till att skapa tryggmiljöer som främjar elevernas lärande, studiero, utveckling och hälsa. Elevhälsans medverkan är viktig när det gäller generella frågor om

³ Skolverket (2021), Elevhälsa

⁴ Kungälv Trion 2021–2022

elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan därför ett särskilt ansvar för att röja undan hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. Till exempel kan personal med specialpedagogisk kompetens bedöma och planera hur en elevs problem bäst ska hanteras i undervisningen utifrån vad man vet om bland annat elevens hälsa och sociala situation (SFS 2010:800).

Målet skall vara att alla som arbetar inom elevhälsan ska ha ett respektfullt bemötande och bidra till en miljö där alla känner sig välkomna och inkluderade. Det innebär inte att bemöta alla lika – utan ambitionen är att bemöta alla utifrån vars och ens förutsättningar oavsett vem det är.

4. Begreppsdefinition

Begreppet skolor i policyn innefattar den kommunala anpassade grundskolan och de kommunala grundskolor som finns i Kungälv kommun.

Definition av begreppet likvärdighet innebär att alla elever skall ha tillgång till elevhälsa oavsett vilken kommunal skola eleven går på i Kungälv kommun. Hur verksamheten skall utformas för att nå målet kan variera beroende på skolornas behov och förutsättningar.

I Kungälv kommuns skrift om policy för styrdokument står följande; *En policy är en övergripande avsiktsförklaring, som vägleder och anger förhållningssätt samt vilka värden som ska beaktas* ⁵.

5. Begrepp inom elevhälsan

Den grundläggande faktorn inom det salutogena perspektivet är att utgå från individens möjligheter i stället för svårigheter. Fokus ligger på det som fungerar hos eleven när det gäller samspelet i den miljö som finns i skolan. Det salutogena perspektivet utgår från det som kan bli möjligt att uppnå.

En tillgänglig och trygg skola för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) gynnar samtliga elever. NPF-säkrad skola innebär att eleven inte måste ha en diagnos för att få tillgång till olika hjälpmedel. En förutsättning för att en skola skall bli NPF-säkrad är att alla som arbetar på skolan får den kunskapen som behövs för att möta alla elever.

Kunskap inom HBTQ+ innebär att alla elever får lika möjlighet och förutsättningar att uppnå en god hälsa. Enligt Socialstyrelsens definition är HBTQ+ är ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter och intersexpersoner.⁶

6. Mål och viljeinriktning

Mål och viljeinriktning i dokumentet följer gällande lagstiftningar. Samtliga elever ska ha tillgång till elevhälsa. Målet är en fullt fungerande skolverksamhet i alla avseende. Policydokumentets viljeinriktning är att medverka till att främja elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund genom ett salutogent arbetssätt.

⁵ Policy för styrdokument Kungälv kommun

⁶ Socialstyrelsen, Hbtq+. 2021

7. Budgetdirektiv 2023

7 april 2022 tog fullmäktige ett nytt budgetdirektiv⁷. I den står det bland annat:

“En skola som passar alla – NPF-säkrad skola

Inom skolans utveckling uppdrar vi att arbeta med att NPF-säkra skolan utifrån den fysiska miljön och genom att utveckla förhållningssätt och arbetsmetoder. En bärande del i förhållningssättet innebär bland annat att man inte måste ha en diagnos för att få tillgång till olika hjälpmedel. En satsning på NPF-säkring måste innebära att personal kompetensutvecklas i arbetsmetoder och förhållningssätt. Av skolor som genomfört NPF-säkring kan man lära att man tagit hjälp från externa parter (...).

Anpassad fysisk miljö

Det behövs en utveckling av förmågan att anpassa klassrumsmiljön som alla elever har tillgång till. Dit hör anpassning i alla klassrum, möblemang samt individuellt elevanpassade faciliteter.”

Ett av uppdragen till förvaltningen är: *“NPF-säkra en grundskola 2023”*.

För att nå visionen om en skola som passar alla menar Beredningen för lärande och kultur att olika insatser bör bejakas för att stegvis nå målet.

8. Framtida vision

Beredningen för lärande och kultur har en långsiktig vision om framtidens skola. Det är en skola där alla elever får vara den de är och får den hjälp och stöd som de behöver för att kunna utvecklas, tillägna sig kunskap och må bra.

En väg för att nå denna vision är att alla planerade nybyggnationer av kommunala grundskolor har lärmiljöer som möter alla elevers behov. Här ser beredningen att hänsyn ska tas till en kreativitetsbaserad lärmiljö som gynnar alla elever med anpassning efter deras ålder och behov.

För att nå visionen bör en satsning på utbildning av personal som arbetar med barn och elever ske kontinuerligt. Vår vision är att alla kommunala grundskolor blir NPF-säkrade. Med start av en NPF-säkrad skola under 2023 enligt budgetdirektiv 2023. Med en NPF-säkrad skola får alla elever möjlighet till rätt förutsättning för att utvecklas utefter sina möjligheter.

En vision beredningen för lärande och kultur har är att Kungälv kommunens kommunala grundskolors elevhälsa har kunskap om HBTQ+. Elevhälsan delger i sin tur sin kunskap till samtlig personal på skolan. Dessutom har vi i kommunen ett aktivt arbete för att skapa en öppen och inkluderande verksamhet. Alla elever skall erbjudas kunskap om allas lika värde och betydelse om HBTQ+ och alla skolor skall sträva efter att ha en öppenhet i ämnet.

Med dessa framtidsvisioner ser vi att vi kvalitetssäkrar kommunens skolor och elevernas kunskapsinhämtning. En skola där alla får plats och hjälp med kunskapsinhämtning är en skola där alla elever lyckas.

⁷ <https://www.kungalv.se/siteassets/dokument/kommun-och-politik/protokoll-och-handlingar/kallelser/kommunfullmaktige/2022/kallelse-kommunfullmaktige-2022-04-07.pdf>

9. Sammanfattning

I Kungälv kommun strävar vi efter att alla barn och elever ska få möjlighet att lyckas i skolan. Att få likvärdiga möjligheter från början är viktigt och ett väl fungerande arbete inom elevhälsan är nödvändigt för att alla elever skall få goda förutsättningar för det livslånga lärandet.

All personal som arbetar på skola har ett gemensamt uppdrag att främja elevers hälsa. Det innebär bland annat att de skall delta i att skapa lärandemiljöer för varje elev. Strävan ska vara att skapa en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Relationer och samspel är centralt för att uppfylla målen. Elevhälsa innebär att aktivt arbeta för att främja elevers fysiska och psykiska välbefinnande. Det finns ett flertal generella frisk- och riskfaktorer som främjar hälsa och förebygger ohälsa. Elevhälsa kan ske på flera nivåer, på individ-, grupp- och organisationsnivå. Det är skollagens målsättning att förflytta fokus från åtgärdande arbete på individnivå till främst hälsofrämjande och förebyggande arbete på grupp- och organisationsnivå.

För att nå visionen bör en satsning på utbildning av personal som arbetar med barn och elever ske kontinuerligt. Ett av uppdragen i budgetdirektivet till förvaltningen är att: "NPF-säkra en grundskola 2023". Beredningen för lärande och kultur anser att olika insatser bör bejakas för att stegvis nå målet. Med en NPF-säkrad skola får alla elever möjlighet till rätt förutsättning för att utvecklas utefter sina möjligheter.

En vision beredningen för lärande och kultur har är att Kungälv kommun kommunala grundskolors elevhälsa har kunskap om HBTQ+. De i sin tur delger sin kunskap till samtlig personal på skolan. Dessutom har vi i kommunen ett aktivt arbete för att skapa en öppen och inkluderande verksamhet. Alla elever skall erbjudas kunskap om allas lika värde och betydelse om HBTQ+ och alla skolor skall sträva efter att ha en öppenhet i ämnet.

Med denna policy ser vi att vi kvalitetssäkrar kommunens skolor och elevernas kunskapsinhämtning. En skola där alla får plats och hjälp med kunskapsinhämtning är en skola där alla elever lyckas.

Beredningen för lärande och kultur föreslår att denna policy för elevhälsan ligger till grund för en ny elevhälsoplan i Kungälv kommun.

10. Levandegöra

Policydokumentet utgör grunden för utskottets handlingsplaner. Förvaltningen bryter ner handlingsplanerna i verksamhetsplaner. Policyns viljeinriktning ska genomsyra samtliga styrdokument som en röd tråd.

Policy för Kungälv kommun elevhälsa publiceras på kommunens hemsida och följs upp under varje mandatperiod.

11. Uppföljning

I samband med att Policy för Kungälv kommun elevhälsa revideras varje mandatperiod blir ansvariga politiker uppdaterade och dialog förs om utvecklingen inom område.